

Verrek, ze klimmen naar boven

Drie mensen, vergezeld van twee journalisten hielden op dinsdag 25 januari tien uur lang een boortoren in het Groningse Warffum bezet. Ze protesteerden daarmee tegen de plannen om in Groningen atoomafval onder de grond te stoppen. Verslaggever Jan Folkerts, die al eerder in Nieuwe Revu over de gevaren van kernenergie schreef, en fotograaf Kees Fontein zaten samen met drie leden van noordelijke actiegroepen urenlang in de stormwind op 34 meter hoogte. Tot er een kolonne overvalwagens en ambulances het terrein van de boortoren opreed.

tekst: Jan Folkerts/foto's: Kees Fontein, Ab Pruis

Het is half twee dinsdag-nacht 25 januari, als we stoppen voor het huis van Hans van Klooster en Mien Tulp in Pieterburen, zo'n twintig kilometer van Groningen. Bij hen zullen we vannacht logeren. Maar eerst slepen we onze bepakking naar binnen en schuiven we in de warme huiskamer aan achter de Beerenburger. Praten over morgen. Dan zullen ze met z'n drieën een boortoren in Warffum gaan bezetten uit protest tegen de plannen om atoomafval in de Groningse grond te stoppen.

Via André Schmidt, een gedreven vijftiger, die ik nog ken van vorige artikelen die ik over kernenergie schreef, kwam ik in contact met de groep mensen die morgen voor het eerst in het Noorden een harde actie tegen de atoomplannen zullen gaan voeren. Toen ik van de plannen hoorde, heb ik spontaan aangeboden om mee te gaan. Niet alleen uit journalistieke nieuwsgie-

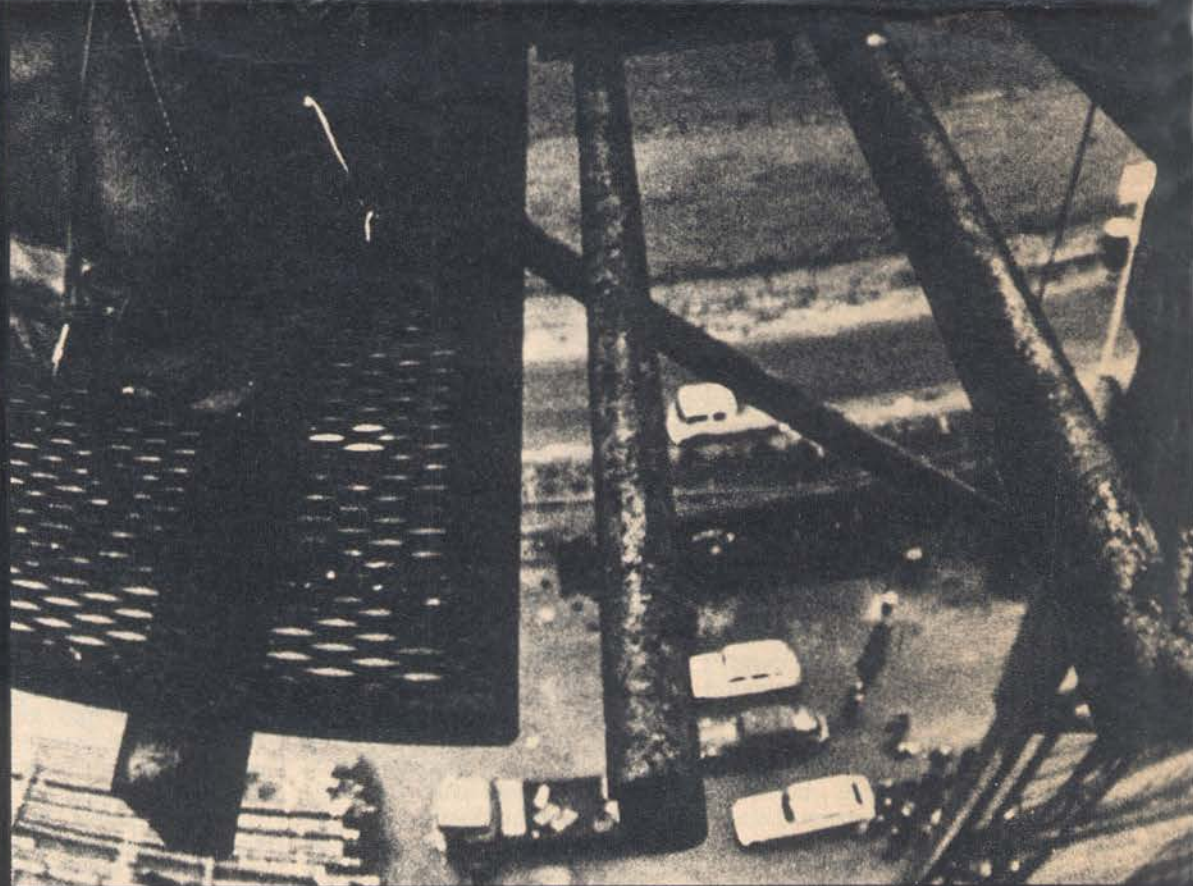
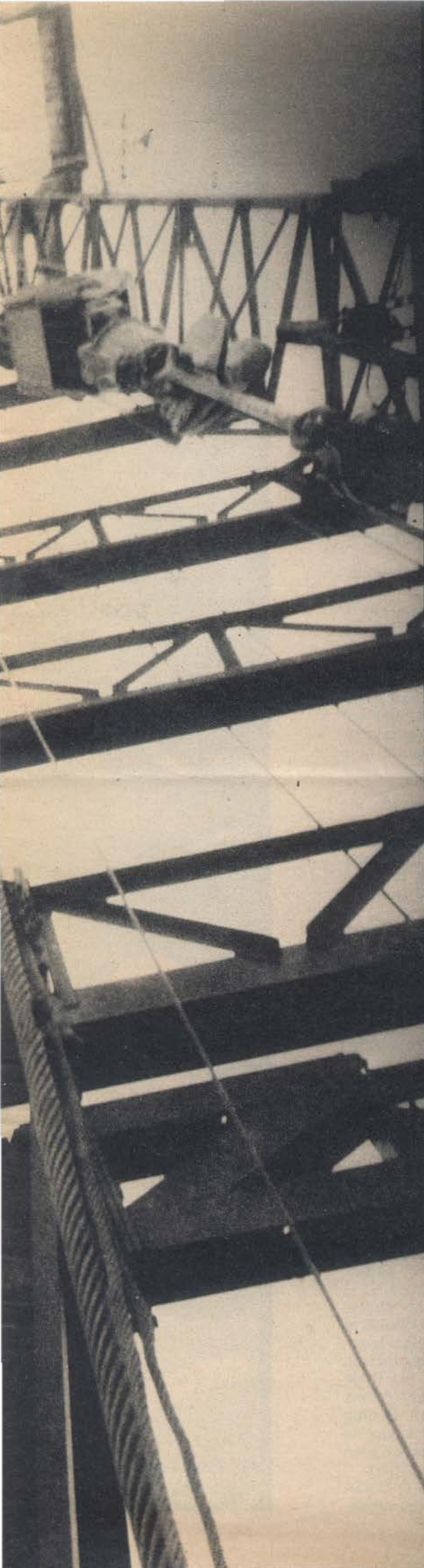
righeid, maar ook omdat ik zelf een fervent tegenstander van kernenergie ben geworden.

De groep mensen die morgen tot actie zullen overgaan is veel groter dan drie. Ook op de begane grond zijn mensen nodig. Een flink aantal geestverwanten uit Pieterburen zal dan het perscentrum bemannen en pamfletten uitdelen.

In de huiskamer worden de plannen nog eens uitvoerig doorgenomen. Naar boven gaan André Schmidt, die al eerder de kerncentrales van Borssele en Dodewaard binnendrong, Berend Mensing, een onverstoorbare Drent en lid van het plaatselijke actie-comité in het dorpje Borger, Mien Tulp, cultureel werkster uit Pieterburen. Fotograaf Kees Fontein en ondergetekende zullen hen vergezellen.

Uit Amsterdam heb ik walkietalkies en twee zogenaamde voice-projectors meegenomen. De voice-projectors bestaan uit een grote luidspreker en een losse microfoon. We hebben er één van 100 watt >>

Zo begon het. . . (foto links) Met zo'n 25 kilo bagage per persoon klimmen we naar boven, terwijl de arbeiders beneden worden bezig gehouden met een petitie en een slagroomtaart. (foto rechts) Sabotage of onkunde? In ieder geval werden de in beslag genomen films van fotograaf Kees Fontein door de politie verkeerd ontwikkeld. Tweehonderd foto's verpest, ondanks duidelijke adviezen van de fotograaf. V.l.n.r. Mien Tulp, Jan Folkerts, André Schmidt, Berend Mensing.

„We zien de politie aankomen, die minutenlang perplex naar boven staart!”

voor boven op de toren en één van 25 watt voor beneden.

De walkie-talkies besluiten we 's nachts nog uit te proberen. Ze zijn erg belangrijk voor het contact tussen de bezetters in de toren en onze helpers op de grond. Maar het zit niet mee. Vanuit het huis in Pieterburen probeer ik lange tijd vruchteloos in contact te komen met Hans van Klooster die in zijn auto vijf kilometer het dorp uit zal rijden om te kijken welke afstand de zendertjes overbruggen.

Na drie kwartier gaat het geruis van het apparaat over in een onverstaanbaar stemgeluid, even later wordt het iets duidelijker. Dan blijkt dat hij twee kilometer buiten het dorp panne heeft gekregen met de auto en lopend op weg is naar huis. Een weinig hoopvolle repetitie. Na nog een Beerenburger zoek ik met gemengde gevoelens het bed op.

Truc met slagroomtaart

De volgende dag zijn we om een uur of elf op het verzamelpunt, een ander en groter huis in Pieterburen. Een grote groep vrouwen en kinderen hebben zich in de keuken verzameld, zij zullen straks een afleidingsmanoeuvre gaan uitvoeren.

Verder slentert door het huis een televisieploeg van AVRO's Televisier. Ik voel me wat ongemakkelijk en loop doelloos de ene kamer in en de andere weer uit. Her en der liggen rugzakken, slaapzakken en kleren verspreid. Het gewicht van de bepakkings wordt getest en de inhoud wordt nogmaals gecontroleerd. We zetten gele helmen op om zoveel mogelijk op arbeiders van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) te lijken en we trekken gewatteerde broeken aan die ooit nog in het Israëlische leger werden gebruikt.

Als we één voor één de zware bepakkings op de rug hijsen lijkt het de start van een bizarre poolexpeditie. We nemen voedsel mee voor ongeveer een week, verder een radio, één walkie-talkie en boeken om eventuele verveling te verdrijven. Het zal wel koud worden daarboven, wordt me vrij overbodig van verschillende kanten meegedeeld. Nou, we zijn erop berekend. De hoogte van het platform op de toren, in vakkringen het „bordes”, schatten we op 30 à 40 meter. Later zal blijken dat het 34 meter is. En op die hoogte kan het aardig stormen. Bovendien staat de toren op een paar kilometer van het wad, en op het wad kan het spoken weten de Groningse deelnemers aan de actie. Een uur in de middag precies is het uur U. Een kwartier voor die tijd gooien we onze rugzakken in een

volkswagenbusje en kruipen er zelf tussenin. In vliegende vaart gaat het in de richting van Warffum, tien kilometer verderop. Voorop rijden een paar auto's volgestouwd met de vrouwen, die als eersten het terrein van de boortoren op zullen rijden.

Als ik eenmaal in het busje zit, is alle spanning van me af gevallen. Iedereen zwijgt en wacht op de dingen die komen gaan.

Exact één uur bericht Hans door de walkie-talkie dat niemand zich in de toren bevindt, de kust is veilig. Er scharrelen slechts wat arbeiders rond op het onderste, zeer brede platform enkele meters boven de begane grond.

De vrouwen springen uit de auto's, wij gooien zo snel mogelijk onze rugzakken op de rug. De vrouwen bieden de arbeiders op het onderste platform een slagroomtaart aan en verder een petitie waarin onze eisen staan t.a.v. het atoomafval. Die eisen zijn: geen boringen voor dumping van atoomafval in Nederland; Openbaar en democratisch toezicht op alle boringen, onderzoek en exploitatie van energie door een onafhankelijke controle-groep van vertrouwensmensen die in overleg met milieuverenigingen worden aangewezen; stopzetting van alle misleidende propaganda t.a.v. kernenergie.

De lijst slaagt beter dan we ooit hadden kunnen dromen.

Op het onderste platform ontstaat een chaotische situatie. De NAM-arbeiders komen op de vrouwen af als vliegen op stroop. Van de verwarring maken wij gebruik om de ruim dertig meter hoge stalen ladder op te klimmen.

Als ik als laatste de eerste treden beklim blijkt pas goed hoe zwaar de bepakkings is. De trap gaat steil omhoog en de rugzak trekt mijn schouders naar achteren. Beneden hoor ik iemand schreeuwen: „Verrek, ze klimmen naar boven.” De sporten van de ladder zijn glibberig en moddervet, gelukkig heb ik geen handschoenen aan, alleen blote handen bieden enig houvast.

Dodelijk vermoeid

De klim vordert langzaam, erg langzaam. De eerste helft van de bestijging klim ik met één hand op de ene sport, terwijl de andere hand de volgende sport pakt. Maar de mentale spanning heeft alle energie uit m'n lichaam weggevreten. De wind staat pal in m'n gezicht en doet me snakken naar vocht.

Met twee handen hou ik nu elke sport vast, om dan voorzichtig de volgende te pakken. De laatste meters zijn een ware kwellings. Op het kleine platform aangekomen ben ik te vermoeid om m'n rugzak af te

doen. Ook de anderen staan apatisch en dodelijk vermoeid tegen de stalen reling geleund. Toch duurt het maar een paar minuten. Dan dringt het tot ons door dat de opzet grandioos gelukt is, en dat er van nu af aan een boortoren bezet is.

Iedereen is weer bij z'n positieven en snel wordt de volgende etappe uitgevoerd. Beneden is de verwarring nog steeds niet afgelopen en we weten zonder moeilijkheden een lang touw te laten zakken waaraan onze helpers de rest van de spullen moeten gaan binden.

Eén overgebleven rugzak en de grote voice-projector worden aan het touw bevestigd. Langzaam trekken we de spullen met vereende krachten omhoog. Na ongeveer twintig meter blijft de hele handel achter een stang steken. „Vieren maar,” roepen we en opnieuw trekken we de zaak omhoog.

Plotseling rafelt het touw onder onze handen vandaan. Met een enorme klap stort het apparaat in de diepte. De eerste tegenslag. De tweede komt vrijwel onmiddellijk daarna. We zijn aan de buitenkant van het zeildoek dat om het platform is gespannen een groot span-doek aan het bevestigen met het opschrift „Atoomalarm Nederland-Duitsland”, als plotseling het hele platform hevig heen en weer schudt.

Na de eerste schrik haken we ons vast met een „klipje” dat via een nylon touw aan een brede riem om ons middel is bevestigd. Even later blijkt dat door het werk beneden het platform om de vijf minuten opnieuw trilt.

In het begin lijkt het even gevaarlijk, maar na een paar keer zijn we er volledig aan gewend. Dan kunnen we precies aan de stand van de hijsinstallatie aflezen wanneer de trilling komt.

Als we op de reling klimmen hebben we een schitterend overzicht over het terrein en kunnen we kilometers verder de polder inkijken. We zien de rijkspolitie uit Warffum aankomen, die minutenlang perplex naar boven staat te staren. Uit Warffum ook komen de eerste belangstellenden; de toren staat een halve kilometer buiten het dorp en geruchten verspreiden zich snel.

Via de walkie-talkie hebben we contact met de grondploeg en geven we een interview aan AVRO's Televisier. De eerste reactie van de NAM en Deutag Drilling, de Duitse boormaatschappij die in opdracht van de NAM het eigenlijke boorwerk verricht, laat niet lang op zich wachten. Als we een half uur in de toren zitten komt Leo naar boven. Leo is een arbeider van Deutag Drilling die ons in opdracht van de directie komt vragen of we van plan zijn om nog lang te blijven zitten.

Hij vertelt dat hij blij is dat er eindelijk eens iets gebeurt tegen de ge-

Op het kleine platform, dat ver

Arbeiders van de NAM zijn uren die aan de hijsinstallatie wordt

heimzinnige praktijken van NAM en Deutag Drilling. „We weten zelf niet eens waar we naar boren,” be- kent hij ongevraagd. Inmiddels ho- ren we via de walkie-talkie dat het perscentrum loopt als een trein.

Hans van Klooster geeft het ene in- terview na het andere, de telefoon staat roodgloeiend. Dat geeft ons nieuwe moed. Ook de burgemeester van Warffum is inmiddels gearri- veerd, tezamen met wat politiever- sterking. Hij heeft een megafoon van minimale afmetingen in zijn hand en dreunt zenuwachtig heen en weer over het terrein.

We zien hem beneden overleggen met functionarissen van de NAM en met de politie. Een eindje verder staat het NOS-journaal te filmen. Als de burgemeester is uitgepraat loopt hij naar de toren en roept wat machteloze kreten in onze richting. De woorden van de burgervader vervliegen in de wind.

Op het platform, dat bestaat uit een aantal smalle, ronde stalen balken, waarop in een paar hoeken wat kleine roosters zijn gelegd, zijn we inmiddels wat tot rust gekomen. De rugzakken hebben we met touwen aan de reling opgehangen, zodat we meer ruimte hebben om te staan.

Beleids- en crisiscentrum

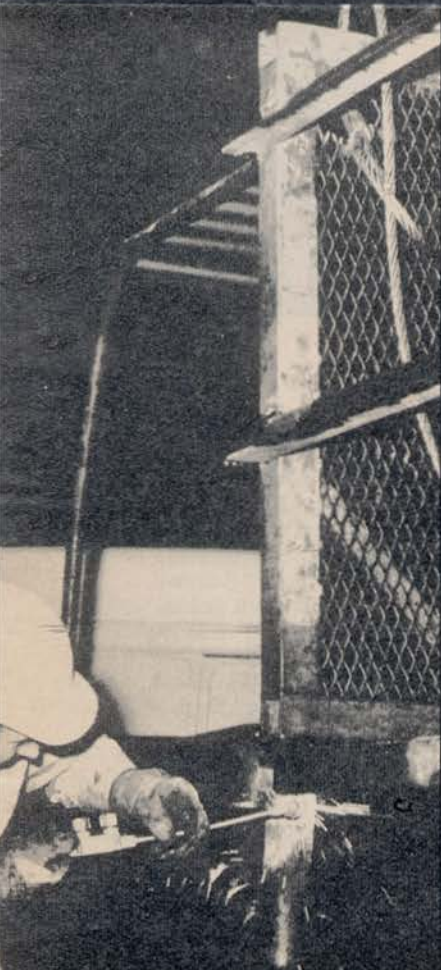
Via de radio komt de tijding dat er storm op komst is. In alle districten windkracht 9. We klippen ons nu voortdurend vast. In één van de rugzakken hebben we een enorm stuk plastic meegezeuld. We halen het te voorschijn en spannen het over een hoek van het platform heen. Het kost tijd en moeite voor- dat het plastic met touw in alle hoe- ken stevig is bevestigd.

Als het karwei geklaard is, begint het vrijwel onmiddellijk te regenen. De uren gaan langzaam voorbij. Door de regen zijn de roosters spie- gelglad geworden en we bewegen ons zo weinig mogelijk. We hebben nu wat tijd om te praten over de aanleiding van de actie. Mien Tulp, uiterlijk fragiel, maar in wezen zo sterk als een jonge berin, vertelt over de brief die Lubbers in juni van het vorige jaar aan Provinciale Staten van Groningen stuurde.

Daarin stonden vijf plaatsen waar boringen zouden worden verricht om te bekijken of er atoomafval in de grond kon worden gestopt. An- loo, Schoonloo, Gasselte (in Dren- the), Onstwedde en Pieterburen (in Groningen). Maar volgens mede- werkers van de universiteit in Gro- ningen houdt de Rijksgeologische Dienst een rapport geheim, waarin nog zes andere boorplaatsen staan vermeld.

Toen iemand op een voorlichtings- avond in Stadskanaal vroeg naar een exemplaar van dat rapport, werd hem toegevoegd dat er maar één exemplaar van bestond, en dat men op z'n hoogst een uittreksel er- van wilde geven. >>

vaarlijk heen en weer schudt, luisteren we gespannen naar de radio.

lang bezig een stalen kooi te lassen, bevestigd.

Actie en reactie

(boven) Het perscentrum in Warffum was de hele dag een en al bedrijvigheid. Hier kijken journalisten en actievoerders naar de beelden van de bezetting in AVRO's Televizier. Vier- de van links Hans van Klooster. (links) Comm. van de Koningin Toxopeus dirigeerde in Groningen het beleidscentrum.

„In de verte tast een verblindend zoeklicht de avondhemel af.”

Ook in Warffum zelf gebeurden vreemde dingen. Op een voorlichtingsavond van de NAM over de booractiviteiten waarop maar liefst tweehonderd mensen verschenen, stelde een voorlichter van de NAM dat er binnen een straal van 12 kilometer van de Warffumse toren niet mocht worden geboord om atoomafval te dumpen.

Maar Pieterburen, één van de vijf plaatsen in de brief van Lubbers, ligt op hemelsbreed nog geen zeven kilometer afstand. Een arbeider van de NAM vertelde dat de boringen in Warffum zogenaamde flankboringen zijn in noordwestelijke richting, dat is richting Pieterburen.

Nu is het vermoeden gerezen dat de toren in Pieterburen zelf er nooit zal komen, omdat vanuit Warffum wordt onderzocht of de grond onder Pieterburen geschikt is voor de opslag van het atoomafval.

Verder meldt de noordelijke pers dat er een geheim overleg bestaat tussen de burgemeesters van de zogenaamde Hunsingo-gemeentes die samen met de NAM „planologische problemen” bespreken.

Door de langzaam in kracht toenemende stormwind scheurt ons plastic, en we moeten met man en macht werken aan het herstel van onze schamele beschutting.

De schemer valt over het Groningse land als Leo ons de volgende boodschap van beneden komt brengen. „U bevindt zich in een gevaarlijke situatie. Wij kunnen niet op uw eisen ingaan,” staat er op een papiertje dat hij uit de borstzak van z'n overall vist. We schrijven een brief terug.

„We willen alleen onderhandelen met de bevoegde autoriteiten, niet met de NAM of Deutag Drilling” is ongeveer de strekking.

Ook via de radio horen we dat de NAM zich „ernstig zorgen” maakt over de levensgevaarlijke situatie waarin de bezetters zich zouden bevinden. „Al het werk was al om vier uur stilgelegd,” zou er de volgende dag in de krant staan. Een leugen. Het werk met de hijsinstallatie ging gewoon door en elke vijf minuten trilde het platform gevaarlijk.

Nu het helemaal donker is, wordt het voor de talloze supporters uit Warffum ook weer gemakkelijk om via een omweg naar de boortoren te komen, zonder door de politie opgemerkt te worden. Als we met onze lampen schijnen zien we ze achter de dijk staan zwaaien.

Over het nieuws komt de mededeling dat er in Groningen een beleidscentrum voor de bezetting is ingericht en in Warffum een crisiscentrum. Een beetje overdreven, vinden we, voor een groepje van enkele mensen die hun vreedzame bedoelingen vooropstellen. Kees

Fontein wringt zich ook nu weer in de gevaarlijkste bochten om uit alle standen en hoeken de bezetting te vereeuwen.

Ik doe wat schamele pogingen om me van mijn journalistieke taak te kwijten. Moeizaam zet ik wat zinnen op papier, terwijl ik „aangeklipt” ben aan de reling. Het lukt niet best, ik ben nauwelijks journalist meer, eerder deelnemer aan de actie. Dat zal nog twee dagen zo duren.

Mien heeft inmiddels een groot stuk ontbijtkoek te voorschijn gehaald dat met smaak door de groep wordt verorberd.

Zestig man mobiele eenheden

In de verte zoekt een fel zoeklicht de avondhemel af. Als het dichterbij komt zien we dat het een helikopter is van de Rijkspolitie die vlak langs ons platform scheert en daarna minutenlang om de toren cirkelt.

Het is een uur of acht als we op een kilometer afstand een grote colonne politievoertuigen aan zien komen rijden. Er rijden vijf blauwe overvalwagens, drie grote ambulances en een aantal particuliere auto's het terrein op. Zestig man mobiele eenheden stappen uit de overvalwagens en bij de bouwkeet beneden wordt opnieuw druk overleg gepleegd. Even later komt een reusachtige hoogwerkinstallatie op rupsbanden het terrein op.

Maar ondanks alle herrie en drukte beneden lijkt onze positie op ruim dertig meter hoogte bijna onaanastbaar. Heeft dat allemaal wel met ons te maken, is een idee wat me af en toe bekruipt. Misschien waren we daarom wel zo rustig en is er geen enkel moment paniek ontstaan.

In de gedaante van Leo stapt de realiteit weer op ons platform. Hij geeft ons zijn eigen klimtouw voor de veiligheid, nadat hij ons namens de directie nogmaals heeft verteld dat er niet kan worden onderhandeld. Alles wordt nu rechtstreeks vanuit Groningen geregeld, waar commissaris van de koningin mr. Toxopeus de leiding heeft. Onder onze verbaasde ogen klimt Leo zonder riem en zonder touw weer naar beneden. Het is dan half tien. Leo heeft gezegd dat binnen een half uur al het werk met de hijsinstallatie stil komt te liggen omdat ze niet meer kunnen boren. Prachtig vinden we dat. Over een half uur zal het schudden van het platform ophouden. Aan de andere kant van de toren wordt nu al urenlang een kooi gelast. Na veel mislukte pogingen lukt het uiteindelijk de kooi aan de hijsinstallatie te bevestigen.

Ook de hoogwerkinstallatie, een soort tank waarop een enorme

electrisch uitschuifbare trap is bevestigd die tot 40 meter hoogte reikt, wordt inmiddels uitvoerig op zijn bruikbaarheid getest.

Eindelijk houdt het schudden op. Acht agenten van de mobiele eenheden klimmen recht onder ons in de kooi van de hijsinstallatie. We besluiten zo passief mogelijk op de politie te reageren. Langzaam komt de kooi omhoog, terwijl aan de andere kant de hoogwerker, waarin ook een paar agenten hebben plaatsgenomen tot vlak bij ons platform nadert.

We zitten rustig achter ons plastic verscholen als de kooi onze hoogte heeft bereikt. De agenten grinniken nerveus, en hun chef verzoekt ons mee te gaan. We kunnen zo in de kooi stappen, de bagage mag mee. Maar we kunnen het niet laten met ze in discussie te gaan.

Na ruim tien minuten duurt het te lang naar de zin van de superieuren, die vanaf de begane grond de actie gadeslaan. Als er na een kwartier nog geen vorderingen zijn gemaakt, roept één van hen door de portofoon: „Niet goedschiks, dan maar kwaadschiks.” Berend en ik stappen in de kooi. André en Mien gaan via de hoogwerker naar beneden.

Het is precies kwart voor elf als we op de begane grond staan. In een stoet van agenten word ik naar een overvalwagen geduwd. Handen omhoog, tegen de wagen en uitvoerig gefouilleerd. Dan de overvalwagen in. In de krant staat de volgende dag dat we eerst uitvoerig medisch waren onderzocht in gereedstaande ambulances. Onzin, we gingen meteen de wagen in.

De Telegraaf zou schrijven dat we van het platform af waren gespoeten. Leugens, het enige water op het platform kwam van boven en niet van beneden.

In de overvalwagen heerst een diepe stilte als we in een lange stoet auto's in de richting van Groningen vertrekken. Aan het einde van de afgezette weg naar de boortoren staat een grote groep mensen te zwaaien als we langskomen. Er gaat een kort gejuich op.

Vijftien uren in de cel

Het hele politiebureau in Groningen is uitgelopen als we het gebouw binnentreden. We worden nogmaals gefouilleerd. Iemand vraagt me of ik me gezond voel. Ik voel me uitstekend. Als ik in een arrestantenhokje al mijn spullen moet afgeven, komen er steeds meer agenten om ons heen staan. Ze vragen honderduit naar onze ervaringen.

Als de meesten zijn verdwenen en één agent ter bewaking bij mij is achtergebleven, vraag ik hem wat

hij van onze actie vond. „Ik mag het niet hardop zeggen,” zegt hij, „maar ik vond het prachtig wat jullie gedaan hebben.” Na nog wat formaliteiten worden we naar onze cellen gebracht. Pas de volgende morgen zullen we verhoord worden.

In de cel is het geen pretje. Maar op de muren lees ik dat sommigen meer dan twee maanden in het betonnen hokje hebben doorgebracht, ik heb dus niets te klagen. Het is er benauwd en warm.

De volgende morgen worden we om zeven uur gewekt door het keiharde geluid van Hilversum 3. Via het nieuws hoor ik welke aanklacht er tegen ons is ingediend. We hebben de mijnwet overtreden, de wet die het verbiedt om zonder nadere toestemming in de buurt van boorlocaties te komen. En we hebben het bordje verboden toegang genegeerd. Maximale straf: zes maanden hechtenis.

Na tien uur bezetting

(foto geheel links) fotograaf Kees Fontein wordt gevangen en weggevoerd. (foto boven) André Schmidt in gesprek met leden van de mobiele eenheid, die in een stalen kooi naar boven komen. (links) Mien Tulp bij de overvalwagen. De foto boven is één van de weinige die na de inbeslagname van de films nog gered kon worden.

Tegen één uur, na een prak smake-loze boerenkool, word ik uit de cel gehaald. Eerst word ik verhoord voor het gebruik en het bezit van de walkie-talkies, daarna voor de twee andere strafbare feiten.

Ik leg geen enkele verklaring af omtrent de walkie-talkies. Ze moeten het zelf maar uitzoeken. Over de bezetting zelf vertel ik alleen onze beweegredenen, zo uitvoerig mogelijk. Twee rechercheurs vragen of ik een accept-girokaart thuis gestuurd wil krijgen, waarmee de zaak kan worden afgekocht.

Net als de anderen verkies ik de kantonrechter. Het gaat hier niet om het bordje verboden toegang, maar over de vraag of de staat buiten medeweten van de bevolking onderzoek mag doen naar de opslag van atoomafval. Daarover moet de rechter maar eens een uitspraak doen.

Tegen drieën worden we met бага-

ge, maar zonder walkie-talkie en films die in beslag zijn genomen, per busje naar Pieterburen gebracht. We komen er wat katerig terug in een leeg huis. Vijf minuten daarna stormt Hans Klooster met een massa mensen het huis binnen. „Ze hebben ons verneukt,” roept hij. Dan blijkt dat aan de hoofdingang van het politiebureau meer dan vijftig mensen ons met bloemen hadden staan opwachten, nadat de politie had beloofd dat we aan de voorkant zouden vertrekken. In plaats daarvan een stiekeme aftocht.

Ook uit Warffum komen steeds meer mensen naar het huis van Hans en Mien en iedereen praat uitgelaten over het succes van de actie. De anders zo stugge buurvrouw vliegt Mien Tulp om de hals en feliciteert haar met de actie.

Om half zes springt de meute weer in de auto. Terug naar Groningen,

waar we om zes uur in de directe uitzending van de Regionale Omroep Noord en Oost zullen komen. In de RONO-studio zit Sytze van der Hoek, die behalve RONO-medewerker ook correspondent van de Volkskrant is. Hem is blijkbaar ter ore gekomen dat een fotograaf en journalist van Nieuwe Revu bij de bezetting aanwezig zijn geweest. Hij onderwerpt ons aan een verhoor, waarbij het rechercheverhoor van die morgen volledig in het niet verzinkt.

Achterdocht ten opzichte van onze motieven, verbazing over het feit dat niet „iedereen van de actiegroepen van te voren was ingelicht” en misschien zelfs jaloezie op de collega's van AVRO en Nieuwe Revu strijden bij hem om de voorkeur.

Hij weigert ons voortdurend te laten uitpraten en wordt zo nerveus dat hij met z'n ene hand de andere

moet vasthouden om op z'n minst de microfoon nog stil te houden. Met een paar anderen verlaat ik woedend de studio.

Pas na de uitzending wordt voor Sytze de afgang compleet. Er komt een stortvloed van telefoontjes binnen van mensen die zich volledig achter onze bezetting stellen.

In het begin lijkt bij de andere actiegroepen in het noorden enige reserve te bestaan ten opzichte van de bezetting. De kranten spreken van verdeeldheid en wantrouwen. Maar na de golf van sympathie van de Groningse bevolking voor de actie slaat de stemming een beetje om.

Op donderdag 27 januari geven de groepen een verklaring uit waarin staat dat de bezetting een rechtstreeks gevolg is van de verontrusting onder de Groningse bevolking en dat de acties zullen doorgaan.

De gemoederen zijn wat gesust en de groepen zijn tevreden. Wij ook. <<